

KEDVEZMÉNYEK PÉLDATÁRA – SZK

személyi kedvezmény

Nemzeti Adó-
és Vámhivatal

Segítség a 2022-re vonatkozó
szja-bevalláshoz

BEVEZETŐ

A Kedvezmények Példatárának ez a fejezete a személyi kedvezményt (SZK) és a 2022. évi bevallását mutatja be példákon keresztül.

A Példatár: SZK a gyakorlatból vett eseteken keresztül mutatja be a kedvezmény meghatározását, bevallását, szem előtt tartva annak év közbeni igénybevételét is.

A Példatár: SZK **2022-re vonatkozik.**

A Példatár: SZK a bevallási tervezet – adott szituációban szükséges – módosításának konkrétumait is tartalmazza, így az olvasó lépésről lépésre végezheti el a szükséges korrekciót.

Valamennyi esetről feltételezzük, hogy a magánszemély a hatályos jogszabályok alapján **jogosult** az adott kedvezményre. A jogosultság feltételeinek fennállását tehát a Példatár alapvetőnek tekinti.

A példák egy része az SZK-ra vonatkozik, ezekben a magánszemélyek csak az SZK jogcímén jogosultak a kedvezményre. Emellett vannak „vegyes” példák, melyek olyan eseteket mutatnak be, amikor a magánszemély más adóalap-kedvezményt is igénybe vesz.

További információ
az „Szája-adóalap-kedvezmények” című,
73. számú információs füzetben.

Füzet itt

ÁLTALÁNOS TUDNIVALÓK

2022-ben az adóalap-kedvezményeket a következő sorrendben lehet érvényesíteni:

1. NÉTAK - négy vagy több gyermeket nevelő anyák kedvezménye,
2. 25K - 25 év alatti fiatalok kedvezménye,
3. **SZK - személyi kedvezmény,**
4. EHK - első házasság kedvezménye,
5. CSK - családi kedvezmény,
6. CSJK - családi járulékkedvezmény.

A leggyakoribb kérdés, hogy a tervezetek módosításakor hogyan lehet plusz sort hozzáadni a bevalláshoz az eSZJA-felületen. Az új sorok hozzáadásához a „Gyakori mezők”, illetve a „Keresés a hozzáadható mezők között” funkciót kell használni.

A „Gyakori mezők” opciót választva a felületen elérheti a különböző kedvezményeket. Válassza ki a szükségeseket, nyomja meg a „Tovább” gombot, majd a kitöltéséhez a „Hozzáadás” „Szerkesztés” megnyomásával aktiválhatja a kívánt sorokat.

Jogszábai háttér

- A személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (a továbbiakban: Szja törvény)

SZEMÉLYI KEDVEZMÉNY (SZK)

A személyi kedvezményt is adóalap-csökkentő kedvezményként lehet igénybe venni a NÉTAK, a 25K érvényesítése után, sorrendben az EHK, illetve a CSK előtt.

A kedvezmény összege

A kedvezmény összege jogosultsági hónaponként a minimálbér egyharmadának száz forintra kerekített összege, azaz 2022-ben havi 66.700 forint. Ha valaki egész évben jogosult, akkor a teljes évre 800.400 forinttal csökkenthető az összevont adóalap. Adóban kifejezve ez havi 10.005 forintot, éves szinten 120.060 forintot jelent.

A jogosultak köre

A személyi kedvezményt az veheti igénybe, aki a súlyos fogyatékosnak minősülő betegségekről szóló 335/2009. (XII. 29.) **Korm. rendeletben felsorolt betegségben szenved**, továbbá, aki **rokkantsági járadékban** vagy **fogyatékosági támogatásban** részesül.

Az érvényesítés feltételei, igazolás kritériumai

A kedvezmény érvényesítésének feltétele, hogy a magánszemély már az igénybevétel időpontjában **rendelkezzen** a súlyos fogyatékosnak minősítéséről szóló **orvosi igazolással, vagy** a rokkantsági járadékot, fogyatékosági támogatást megállapító **határozattal**. Az orvosi igazolást a szakambulancia, a szakorvos vagy az általuk kiállított orvosi dokumentáció alapján a beteg választott háziorvosa állíthatja ki.

Az igazoláson a betegség, illetve fogyatékos állapot **kezdő időpontja** szerepel, valamint az, hogy az állapot **végleges** minősítésű, **vagy** a későbbiekben további orvosi **felülvizsgálatra kötelezett**-e a magánszemély. Végleges fogyatékosyságról szóló igazolás alapján – az azon feltüntetett időpontot követően – minden évben érvényesíthető a kedvezmény.

Aki fogyatékosági támogatást vagy rokkantsági járadékot kap, a személyi kedvezményt az ellátást megállapító határozat alapján veheti igénybe, **külön orvosi igazolást már nem kell beszereznie**. Az orvosi igazolást **nem kell csatolni** az adóbevalláshoz, de az elévülési időn belül meg kell őrizni, mert az esetleges adóellenőrzéskor ezzel a dokumentummal igazolható a kedvezmény jogszerű igénybevétele.

A személyi kedvezmény **igénybevételének további feltétele**, hogy a súlyosan fogyatékos magánszemélynek **legyen** összevont adóalapba tartozó **jövedelme**. Ez a feltétel független attól, hogy milyen jogviszony (önálló vagy nem önálló tevékenység) vagy egyéb jogcím alapján, és milyen rendszerességgel szerezte jövedelmét. Ha nincs adóköteles, összevonás alá eső jövedelme, a személyi kedvezményt nem érvényesítheti, és azt **más** – például szülő, házastárs – **sem veheti igénybe helyette**.

A kedvezmény az orvosi igazoláson vagy az ellátást megállapító határozatban megjelölt időpont hónapjától vehető igénybe. Például, ha a magánszemély orvosi igazolásán a kezdő időpont 2022. április 15., és az állapota végleges, akkor 2022-ben áprilistól, 9 hónapra veheti igénybe a kedvezményt és következő évektől pedig folyamatosan, mind a 12 hónapra.

Ha a magánszemély állapota végleges és erről igazolással rendelkezik, melynek kezdő időpontja 2022 előtti, valamint 3 hónapig nem dolgozott 2022-ben, akkor az összevont adóalapba tartozó, adóévi jövedelme terhére mind a 12 hónapra járó kedvezményt igénybe veheti, mivel a betegsége egész évben folyamatosan fennállt.

A bevallás érintett sora

Az SZK-t a bevallás 27. sorában kell érvényesíteni, bevallani (22SZJA-B).

SZK-PÉLDÁK

SZK 2022/1. példa

Lajos betegsége miatt 2022-ben egész évben jogosult volt az SZK-ra. Csak májustól dolgozott, munkabére havonta 200.000 forint volt, munkahelyén év közben kérte adóelőleg-nyilatkozattal a kedvezmény figyelembevételét, egyéb jövedelme nem volt. A januártól áprilisig terjedő időszakra a bevallásában érvényesítheti majd a kedvezményt.

Az SZK keretösszegének meghatározása:

$12 \text{ hó} \times 66.700 = 800.400$ forint adóalap-kedvezmény, ami adóban kifejezve 120.060 forint.

1. Munkaviszonyból származó bérjövedelem	1.600.000	munkáltatói igazolás, 22M30, 1. sor
27. Személyi kedvezmény összege	800.400	
28. Az összevont adóalap személyi kedvezménnyel csökkentett összege	799.600	
61. A 2022. évi jövedelem adója	119.940	
65. A kifizetők által levont adóelőleg összege	159.960	munkáltatói igazolás, 22M30, 65. sor
80. A visszaigényelhető adó, adóelőleg	40.020	
Az adóelőleg megállapításánál figyelembe vett súlyos fogyatékoság miatti kedvezmény (személyi kedvezmény) összege	533.600	munkáltatói igazolás, 22M30, 610. sor

Lajos év közben 8 havi, 533.600 (adóban számolva 80.040) forint kedvezményt vett igénybe, teendői a bevallási tervezettel:

- ellenőrizni kell a 27. sort („a személyi kedvezmény összege”), és ha szükséges*, módosítani 800.400 forintra,
- rendelkezni kell a visszaigénylésről és meg kell adni a kiutaláshoz szükséges adatokat (cím vagy bankszámlaszám).

*Megjegyzés: ha az igazolást kiállító orvos helyesen nyújtotta be a NAV-hoz az adatszolgáltatást Lajosra vonatkozóan, akkor a bevallási tervezet teljes összegben tartalmazza a kedvezményt, így nem szükséges módosítani rajta, csak a visszaigénylési adatokat kell kitölteni. De előfordulhat, különösen a több évvel korábban kiállított igazolásoknál, hogy a bevallási tervezetben nem szerepel a teljes összeg, csak az év közben érvényesített. Ezért is fontos mindig alaposan átnézni a bevallási tervezetet.

SZK 2022/2. példa

Károly, betegsége miatt, 2022-ben egész évben jogosult volt az SZK-ra. Munkaviszonya március közepén megszűnt, ezt követően 2,5 hónapig álláskeresői járadékot kapott, majd júniusban sikerült újra elhelyezkednie. Károly minden kifizetőnél nyilatkozott év közben, hogy érvényesíteni kívánja az SZK-t. Az álláskeresői járadék folyósításánál azonban Károly

elfelejtkezett arról, hogy az első munkahelyén is kérte már márciusra a kedvezményt, így erre a hónapra duplán vette azt igénybe.

Az SZK keretösszegének meghatározása:

$12 \text{ hó} \times 66.700 = 800.400$ forint adóalap-kedvezmény, ami adóban kifejezve 120.060 forint.

1. Munkaviszonyból származó bérjővedelem	2.150.000	munkáltató igazolás alapján, 22M30, 1. sor és Adatlap 2022 igazolás 1. sor
4. Más bérjővedelem	350.000	álláskeresői járadék (Adatlap 2022 igazolás 4. sora)
22. Az összevont adóalapba tartozó jövedelmek összege	2.500.000	
27. Személyi kedvezmény összege	800.400	
28. Az összevont adóalap személyi kedvezménnyel csökkentett összege	1.699.600	
61. A 2022. évi jövedelem adója	254.940	
65. A kifizetők által levont adóelőleg összege	244.935	munkáltató, kifizetői igazolás, 22M30, 65. sor és Adatlap 2022 igazolás 65. sor

77. Az adózó terhére mutatózó különbözet	10.005	
78. Az adóelőleg-befizetési különbözet alapján meghatározott 12%-os adó	1.201	
79. Az adóbevallás alapján fizetendő adó	11.206	
Az adóelőleg megállapításánál figyelembe vett súlyos fogyatékoság miatti kedvezmény (személyi kedvezmény) összege	867.100	munkáltató igazolása alapján, 22M30, 610. sor és Adatlap 2022 igazolás 610. sor

Károly év közben, helytelenül 13 havi, 867.100 forint (adóban kifejezve 130.065 forint) kedvezményt vett igénybe, így a bevallási tervezete fizetendő adót fog tartalmazni. Mivel a befizetendő összeg meghaladja a 10 ezer forintot, ezért azt különbözeti bírsággal emelten kell megfizetnie 2023. május 22-ig.

Károly teendői a tervezettel:

- ellenőrizni kell a 27. sort („a személyi kedvezmény összege”), és ha szükséges, módosítani 800.400 forintra,
- a 78. sor „Az adóelőleg-befizetési különbözet alapján meghatározott 12%-os adó” sorba be kell írnia a befizetendő összeg 12 százalékát (a különbözeti bírság) összegét, ami $(10.005 \times 12\% =) 1.201$ forint, így az összes befizetendő összeg $(10.005 + 1.201 =) 11.206$ forint lesz.
- Károly legfeljebb 12 havi részletben is fizethet, amit a hónapok számának megadásával a 81. sorban, „Nyilatkozat a személyi jövedelemadó és a szociális hozzájárulási adófizetési kötelezettség részletekben történő megfizetéséhez” tüntethet fel. Az első részletet a bevallási határidőig kell megfizetnie (2023. május 22.). Ha nem kéri a részletfizetést, akkor az adó teljes összegét meg kell fizetnie 2023. május 22-ig.
- Az összeget a 10032000-06056353 számú, NAV Személyi jövedelemadó magánszemélyt, őstermelőt, egyéni vállalkozót, kifizetőt terhelő kötelezettség beszedési számla elnevezésű számlára (103. adónem) kell befizetni.
A közlemény rovatban az adóazonosító jelet fel kell tüntetni.

SZK 2022/3. példa

Márta 2022. májusban kereste fel háziorvosát, aki megállapította, hogy olyan betegségben szenved, melyre személyi kedvezményt érvényesíthet. Az erre vonatkozó igazolást 2022. június 10-én állította ki az orvos, melyen 2022. május 31-ét tüntette fel a betegség kezdőnapjaként. Márta év közben nem kérte a kedvezmény érvényesítését a munkáltatójától, azt bevallásában szeretné igényelni.

Az SZK keretösszegének meghatározása:

$8 \text{ hó} \times 66.700 = 533.600$ forint adóalap-kedvezmény, ami adóban kifejezve 80.040 forint.

Mivel a kedvezmény nem az igazolás kiállítási dátumához, hanem a betegség kezdetének napjához igazodik (május 31.), Márta már május hónapra is jogosult az SZK-ra.

1. Munkaviszonyból származó bérjödvelem	4.350.000	munkáltatói igazolás, 22M30, 1. sor
27. Személyi kedvezmény összege	533.600	
28. Az összevont adóalap személyi kedvezménnyel csökkentett összege	3.816.400	
61. A 2022. évi jödvelem adója	572.460	
65. A kifizetők által levont adóelőleg összege	652.500	munkáltatói igazolás, 22M30, 65. sor
80. A visszaigényelhető adó, adóelőleg	80.040	
Az adóelőleg megállapításánál figyelembe vett súlyos fogyatékoság miatti kedvezmény (személyi kedvezmény) összege	0	munkáltatói igazolás, 22M30, 610. sor

Márta év közben nem vett igénybe kedvezményt, teendői a bevallási tervvel:

- ellenőrizni kell a 27. sort „a személyi kedvezmény összege”, és ha szükséges*, módosítani 533.600 forintra,
- rendelkezni kell a visszaigénylésről és meg kell adnia a kiutaláshoz szükséges adatokat (cím vagy bankszámlaszám).

*Megjegyzés: ha az igazolást kiállító orvos helyesen nyújtotta be a NAV-hoz az adatszolgáltatást Mártára vonatkozóan, akkor a bevallási tervet teljes összegben tartalmazza a kedvezményt, így nem szükséges módosítani rajta, csak a visszaigénylési adatokat kell kitölteni. De előfordulhat, különösen a több évvel korábban kiállított igazolásoknál, hogy a bevallási tervben nem szerepel a teljes összeg, csak az év közben érvényesített kedvezmény, ha annak igénybevételét kérte a magánszemély a munkáltatótól, kifizetőtől. Ezért is fontos mindig alaposan átnézni a bevallási tervet.

VEGYES PÉLDÁK

Vegyes 2022/4. példa (SZK és CSK)

András rokkantsági járadékot kapott, és emellett dolgozott egy megváltozott munkaképességű személyeket foglalkoztató társaságnál. A saját jogán járó CSK-t és az SZK-t a bevallásban egy összegben szeretné visszakérni.

Az SZK keretösszegének meghatározása:

$12 \text{ hó} \times 66.700 = 800.400$ forint adóalap-kedvezmény, ami adóban kifejezve 120.060 forint.

A CSK keretösszegének meghatározása:

$1 \text{ fő} \times 12 \text{ hó} \times 66.670 = 800.040$ forint adóalap-kedvezmény, ami adóban kifejezve 120.006 forint.

	András	
1. Munkaviszonyból származó bérjövedelem	3.120.000	munkáltatói igazolás, 22M30, 1. sor
27. Személyi kedvezmény összege	800.400	
28. Az összevont adóalap SZK-val csökkentett összege	2.319.600	
31. CSK-keret	800.040	
38. Az adóalap CSK-val csökkentett összege	1.519.560	adóalap - SZK - CSK
61. A 2022. évi jövedelem adója	227.934	15%
65. A kifizetők által levont adóelőleg összege	468.000	munkáltatói igazolás, 22M30, 65. sor
80. A visszaigényelhető adó, adóelőleg	240.066	

Andrásnak bővíteni kell a bevallási tervezetét:

- a „személyi kedvezmény összege” sorba beírt 800.400 forint adóalap-kedvezménnyel (27. sor),
- a CSK-nyilatkozatoknál a saját nevével és adóazonosító jelével (107. sor),
 - nyilatkozni kell, hogy a gyermek (személy) után a CSK-t kíván érvényesíteni („1” kód),
 - minden hónapra be kell írnia az „1”-es kódot = „kedvezményezett eltartott”,
 - jelölni kell a „rokkantsági járadékban részesültem” kódnégyzetet
- jelölnie kell az egyedüli érvényesítést egész évre (111. sor),
- a kiegészítést követően az eltartottak után járó CSK törvény szerinti összege 800.040 forint lesz (31. sor), ezt az összeget kell feltüntetni az „Ön által érvényesíteni kívánt CSK” sorba is (35. sor)
- rendelkeznie kell a visszaigénylésről és meg kell adnia a kiutaláshoz szükséges adatokat (lakcím vagy bankszámlaszám).

Vegyes 2022/5. példa (CSK és SZK)

Angéla és Gábor házastársak, három gyermekük van. Angéla nem dolgozott, a legkisebb, beteg gyermekkel volt otthon. A két nagyobb gyermek nappali tagozatos egyetemista, nem dolgoztak. Gábor havi munkaviszonyból származó jövedelme 260.000 forint volt, év közben csak CSK érvényesítését kérte az adóelőleg-nyilatkozatban, ahol mindhárom gyermeket tévedésből **kedvezményezett eltartottként** tüntette fel, de a járulékkedvezményt nem kérte utánuk. Novembertől Gábornak betegsége miatt súlyos fogyatékosrágról szóló orvosi igazolása van (állapota végleges), a személyi kedvezményt nem kérte év közben.

Az SZK keretösszegének meghatározása:

$2 \text{ hó} \times 66.700 = 133.400$ forint adóalap-kedvezmény, ami adóban kifejezve 20.010 forint.

A CSK keretösszegének meghatározása:

$1 \text{ fő} \times 12 \text{ hó} \times 220.000 = 2.640.000$ forint adóalap-kedvezmény, ami adóban kifejezve 396.000 forint.

	Gábor	
1. Munkaviszonyból származó bérjövdelem	3.120.000	munkáltatói igazolás, 22M30, 1. sor
27. Személyi kedvezmény összege	133.400	
28. Az összevont adóalap SZK-val csökkentett összege	2.986.600	
31. CSK-keret	2.640.000	
33.a) Év közben igénybe vett CSJK	0	
34. A bevallásban érvényesíthető CSK	2.640.000	
38. Az adóalap CSK-val csökkentett összege	346.600	adóalap - SZK - CSK
61. A 2022. évi jövdelem adója	51.990	
65. A kifizetők által levont adóelőleg összege	0	munkáltatói igazolás, 22M30, 65. sor
77. Az adózó terhére mutatózó különbözet	51.990	levont adóelőleg - tényleges adó
78. Különbözeti bírság	6.239	jogosulatlan kedvezmény 12%-a
79. Az adóbevallás alapján fizetendő adó	58.229	

A jogosulatlanul igénybe vett 480.000 forint CSK miatt (ami adóban számítva 72.000 forint) Gábornak vissza fizetési kötelezettsége keletkezik, amit csökkent a személyi kedvezmény. Mivel jogosulatlanul vette igénybe a kedvezményt, és a visszafizetendő összeg meghaladja a 10.000 forintot, meg kell állapítani a 12 százalékos különbözeti bírságot is.

Gábornak a következők szerint kell a bevallási tervezetét módosítania:

- a „személyi kedvezmény összege” sorba be kell írni 133.400 forint adóalap-kedvezményt (27. sor),
- a 107–109. soroknál a két egyetemista gyermeknél az „1”-es = „kedvezményezett eltartott” kódot minden hónapra „2”-es = „eltartott” kódra kell javítani,
- jelölnie kell a közös érvényesítést, fel kell tüntetnie a felesége adóazonosító jelét és nevét, jelölni az „egész év” kódnégyzetet (112. sor),
- a kiegészítést követően az eltartottak után járó CSK törvény szerinti összege 2.640.000 forint lesz (31. sor), ezt az összeget kell feltüntetni az „Ön által érvényesíteni kívánt CSK” sorba is (35. sor)
- az „adóelőleg-befizetési különbözet alapján meghatározott 12%-os adó” sorban 6.239 forintot kell feltüntetnie (78. sor),
- Gábor fizethet legfeljebb 12 havi részletben is, amit a hónapok számának megadásával a 81. sorban, „Nyilatkozat a személyi jövedelemadó és a szociális hozzájárulási adófizetési kötelezettség részletekben történő megfizetéséhez” tüntethet fel. Az első részletet a bevallási határidőig kell megfizetnie (2023. május 22.). Ha nem kéri a részletfizetést, akkor az adó teljes összegét meg kell fizetnie 2023. május 22-ig.
- Az összeget a 10032000-06056353 számú, a NAV Személyi jövedelemadó magánszemélyt, őstermelőt, egyéni vállalkozót, kifizetőt terhelő kötelezettség beszedési számla elnevezésű, számlára (103. adónemkód) kell befizetni. A közlemény rovatban az adóazonosító jelet fel kell tüntetni.

Az előző példánál maradva, ha Gábor fizetése havi 200.000 forint, akkor a számítás az alábbiak szerint alakul:

	Gábor	
1. Munkaviszonyból származó bérjövedelem	2.400.000	munkáltatói igazolás, 22M30, 1. sor
27. Személyi kedvezmény összege	133.400	
28. Az összevont adóalap SZK-val csökkentett összege	2.266.600	
31. CSK-keret	2.640.000	
33. a) Év közben igénybe vett CSJK	0	
34. A bevallásban érvényesíthető CSK	2.640.000	
37. A még nem érvényesített CSK	373.400	
A még nem érvényesített CSK 15%-a	56.010	(373.400 × 15%)

38. Az adóalap CSK-val csökkentett összege	0	adóalap - SZK - CSK
39. Az adóévre megállapított járulék összege*	444.000	munkáltatói igazolás, 22M30, IV 13. sor (d)
40. Levont járulék	444.000	munkáltatói igazolás, 22M30, IV 13. sor (d)
41. A Családi járulékkezdvezmény címén visszaigényelhető (a levont járulékok mértékéig)	56.010	
61. A 2022. évi jövedelem adója	0	
65. A kifizetők által levont adóelőleg összege	0	munkáltatói igazolás, 22M30, 65. sor
80. A visszaigényelhető adó, adóelőleg	56.010	CSJK címen

*A sor pontos megnevezése: Az adóévre megállapított, a családi járulékkezdvezmény szempontjából figyelembe vehető társadalombiztosítási járulék, vagy nyugdíjjárulék összege

Annak ellenére, hogy Gábor helytelenül adta be az adóelőleg-nyilatkozatát, mégis visszafizetési kötelezettsége, mert a jövedelme kisebb, mint a jogosan igénybe vehető kedvezmény mértéke, illetve járulékkezdvezményt nem érvényesített év közben. Így nem vett jogosulatlanul igénybe kedvezményt. A kedvezmények érvényesítésének kötelező sorrendje miatt Gábor a ténylegesen járó CSK-t teljes egészében érvényesíteni tudja, ezért még CSJK-t is igényelhet vissza.

Gábornak ebben az esetben a következők szerint kell a bevallási tervezetét módosítania:

- a „személyi kedvezmény összege” sorba be kell írni 133.400 forintadóalap-kedvezményt (27. sor),
- a 107–109. soroknál a két egyetemista gyermeknél az „1”-es = „kedvezményezett eltartott” kódot minden hónapra „2”-es = „eltartott” kódra kell javítani,
- jelölnie kell a közös érvényesítést, fel kell tüntetnie a felesége adóazonosító jelét és nevét, jelölni az „egész év” kódnégyzetet (112. sor),
- a kiegészítést követően az eltartottak után járó CSK törvény szerinti összege 2.640.000 forint lesz (31. sor), ezt az összeget kell feltüntetni az „Ön által érvényesíteni kívánt CSK” sorba is (35. sor)
- ki kell tölteni a CSK-ra és a CSJK-ra vonatkozó sorokat (39-41. sor),
- rendelkezni kell a visszaigénylésről és meg kell adni, hogy hová kéri azt (cím vagy bankszámlaszám).

